

СТУДІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ГОЛОКОСТУ

Викладач: кандидат історичних наук, доцент, професор кафедри всесвітньої історії та МВ ЗНУ
Давлетов Олександр Рашидович

Кафедра всесвітньої історії та міжнародних відносин ЗНУ, V корпус, к. 304.

E-mail: dar5zp5ua@gmail.com

Телефон: 061122287639

Інші засоби зв'язку: Moodle, Viber, Zoom

Консультації: індивідуальні – четвер, з 16:30 до 18:00, V корпус, к. 304; дистанційні – електронна пошта, ZOOM за розкладом.

Освітньо-наукова програма, рівень вищої освіти:	Історія третій (доктор філософії)				
Статус дисципліни:	вибіркова				
Кредити ECTS	3	Рік навчання	2	Тижні	12
Вид контролю:	залік				
Посилання на курс в Moodle	https://moodle.znu.edu.ua/enrol/index.php?id=15735				

ОПИС КУРСУ

Метою викладання дисципліни є поглиблення у здобувачів третього рівня вищої освіти системних знань про основні питання новітньої історії релігійних спільнот та міжетнічних відносин в Європі ХХ ст. які і досі мають суттєвий суспільний резонанс, і розв'язання яких сприяє консолідації суспільства, держави, гармонізації міжрелігійних, між церковних і міжособистісних відносин, забезпеченню суспільного розвитку та конкурентоспроможності України у світі. Побудова в сучасній Україні громадянського суспільства, прагнення до європейської інтеграції передбачає ствердження демократичних цінностей, протидію будь-яким проявам ксенофобії та насильства, первинність прав і свобод людини, у першу чергу – права на життя. Важливим чинником реалізації цього гуманітарного вектору є формування у громадян України історичної свідомості на основі осягнення уроків історії, зокрема історії геноцидів, і Голокосту – однієї з найбільших трагедій людства. Історія євреїв України, історія Голокосту розглядається в контексті європейської та світової історії.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПРН1	Мати передові концептуальні та методологічні знання з предметної області та на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій
ПРН4	Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, прикладних досліджень, наявні літературні дані; аналізувати досліджувану проблему з урахуванням широкого інтелектуального та соціокультурного контекстів
ПРН6	Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми історії державною та іноземною мовами; оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних вітчизняних та міжнародних наукових виданнях з дотриманням правил

	академічного письма; здійснювати ефективну міжособистісну комунікацію; демонструвати навички публічних виступів, аргументації та риторики
ПРН8	Демонструвати системний науковий світогляд та загальний культурний кругозір; володіти техніками і технологіями критичного мислення; дотримуватися принципів академічної доброчесності та професійної етики; забезпечувати безперервний саморозвиток та самовдосконалення протягом життя
ПРН9	Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проєкти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові проблеми із врахуванням соціальних, економічних, екологічних, етичних, міжкультурних, євроінтеграційних та правових аспектів
ПРН11	Володіти науковою мовою високого теоретичного узагальнення, вміти здійснювати аксіологічний аналіз наукових текстів
ПРН13	Вміти використовувати пізнавальний потенціал таких наукових напрямів, як культурно-історична антропологія, мікроісторія, історія повсякденності, усна історія, психоісторія, кліометрія та ін.

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Базовий навчальний посібник:

Брухфельд С., Левін П. Перекажіть це дітям вашим... Книга про Голокост в Європі 1933–1945 / 2-ге укр. видання, доповнене та розширене. Дніпро: Український інститут вивчення Голокосту «Ткума», 2018. 130 с.

Петровський-Штерн Й. Штетл. Золота доба єврейського містечка. К.: Критика, 2019. 394 с.
Підготовка «покоління вовків»: вишкіл майбутніх виконавців Голокосту: нариси молодіжної політики НСДАП у 1922-1939 рр./О.Р.Давлетов.2 – ге вид., доповнене. Дніпро Інститут «Ткума», 2019. 316 с.

Презентації лекцій, плани практичних занять, методичні рекомендації до виконання тестів, самостійних робіт, відеоматеріали, основна та додаткова література розміщені на платформі Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/enrol/index.php?id=15735>

РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ І КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Поточні контрольні заходи

Основними контрольними заходами є доповіді за темами курсу, участь у дискусії, рецензування наукових статей та монографій, укладання термінологічного словника та самостійні роботи, які виконуються після опанування відповідної теми курсу. Всі поточні контрольні заходи та методичні рекомендації до їх виконання розташовані на платформі Moodle.

Підсумкові контрольні заходи

Тестування у системі Moodle

Підготовка тексту доповіді на наукову конференцію

Тиждень і вид заняття	Тема заняття	Контрольні заходи, кількість балів
Змістовий модуль 1.		
Тиждень 1 Лекція 1	Євреї в історії. Антисемітизм у Європі: Європейські студії	<i>Самостійна робота 1:</i> Укладання термінологічного словника-тезаурусу (<i>max 5 балів</i>)

**ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
АСПІРАНТУРА**

Силабус навчальної дисципліни

Тиждень 2 Практ. 1	«Єврейське питання» у Європі в ХХ ст.	<i>Повідомлення: Дослідники історії «єврейського питання» у Європі в ХХ ст.(max 5 балів)</i>
Тиждень 3 Лекція 2	Напередодні Голокосту: Євреї в Третньому рейху: підготовка Катастрофи	<i>Основні джерела з історії Голокосту: тисла характеристика (max 5 балів)</i>
Тиждень 4 Практ. 2	Антисемітизм як державна політика у Німеччині: європейські студії	<i>Самостійна робота 2: Діячі Третього рейху: постаті, ідеї, здобутки і прорахунки (max 5 балів)</i>
Змістовий модуль 2. «Єврейське питання» в нацистській ідеології і Голокост в Україні.		
Тиждень 5 Лекція 3	Нацистська антисемітська пропаганда:європейські студії	<i>Самостійна робота 3: Модерний дискурс щодо проблематики досліджень нацистської антисемітської пропаганди 1933-1945 рр.(max 5 балів)</i>
Тиждень 6 Практ. 3	Євреї у нацистській Німеччині: європейські студії	<i>Доповідь: «Історичний аналіз монографії з історії євреїв за доби Третього рейху» за власним вибором пошукувача (max 5 балів)</i>
Тиждень 7 Лекція 4	Опір Голокосту: європейські студії	<i>Дискусія: Опір Голокосту (max 5 балів)</i>
Тиждень 8 Практ. 4	Праведники народів світу: європейські студії	<i>Дискусія: Праведники народів світу (max 5 балів)</i>
Змістовий модуль 3. Тоталітарні режими, Голокост, міжнаціональні конфлікти і національні трагедії в Європі в середині ХХ ст.		
Тиждень 9 Лекція 5	Механізм Голокосту: Українські студії	<i>Доповідь: Лідери НСДАП в об'єктиві історичних досліджень (max 5 балів)</i>
Тиждень 10 Практ. 5	Голокост у Європі: провідні вектори досліджень.	<i>Дискусія: Голокост у Європі : уроки та наслідки(max 5 балів)</i>
Змістовий модуль 4. Світ після Голокосту. Вивчення історії Голокосту в Україні та інших країнах світу		
Тиждень 11 Лекція 6	Уроки Голокосту та толерантність.	<i>Есе: Уроки Голокосту та толерантність у ХХІ ст. (max 5 балів)</i>
Тиждень 12 Практ. 6	ХХІ ст. Європейські студії Голокосту.	<i>Дискусія: Національний фактор у житті релігійних спільнот Європи за добу Другої світової війни (max 5 балів)</i>
Залік		<i>Тестування у системі Moodle (max 10 балів) Підготовка тексту доповіді на наукову конференцію (max 30 балів) https://moodle.znu.edu.ua/enrol/index.php?id=15735</i>

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
АСПІРАНТУРА
Силабус навчальної дисципліни

C	75 – 84 (добре)	3 (задовільно)	Не зараховано
D	70 – 74 (задовільно)		
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

1. Гон М. Голокост на Рівненщині (Документи та матеріали). Дніпропетровськ: Центр «Ткума»; Запоріжжя: Прем'єр, 2004.
2. Жизнь и смерть в эпоху Холокоста: Свидетельства и документы / ред.- сост. Б. Забарко. Кн. 1–3. К.: Дух і Літера, 2007–2008.
3. Конвенція ООН про запобігання злочину геноциду і покарання за нього. URL: <http://21.helsinki.org.ua/index.php?id=1388824041> (дата звернення: 18.09.2019).
4. Окупаційний режим на Дніпропетровщині в хронологічних довідках місцевих органів влади: Збірник документів / автори-упорядники О.В. Касьянов, Н.В. Киструська. Дніпропетровськ: Герда, 2010.
5. Праведники народів мира / Яд Вашем. URL: <https://www.yadvashem.org/ru/righteous.html> (дата звернення: 18.09.2019).
6. Резолюція 60/7 «Память о Холокосте»: принята на 42-м пленарном заседании Генеральной Ассамблеи Организации Объединенных Наций 01 ноября 2005. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_e18 (дата звернення: 18.09.2019).
7. Політичний терор і тероризм в Україні XIX–XX ст. Історичні нариси. К.: Наукова думка, 2002.
8. Брухфельд С., Левін П. Перекажіть це дітям вашим... Книга про Голокост в Європі 1933–1945 / 2-ге укр. видання, доповнене та розширене. Дніпро: Український інститут вивчення Голокосту «Ткума», 2018.
9. Дискримінація, расизм, ксенофобія, антисемітизм: історія, сьогодення і шляхи подолання: навч. посібник. К. – Дніпропетровськ: НПУ ім. М. Драгоманова, Центр «Ткума», 2011.
10. Кабанчик І.Б. Історія скорботи та героїзму: методичний посібник з історії Голокосту для вчителів загальноосвітніх шкіл. Дніпропетровськ: Центр «Ткума», Запоріжжя: Прем'єр, 2004.
11. Щупак І.Я. Голокост в Україні та уроки толерантності: чому ми вивчаємо Голокост? Електронний мультимедійний посібник. Дніпропетровськ – К.: Центр «Ткума», 2007.
12. Щупак І.Я. Голокост в Україні: пошуки відповідей на питання історії: Навчальний посібник для старших класів серед. загальноосвіт. навч. закладів; 4-те вид. Дніпро: Український інститут вивчення Голокосту «Ткума», 2018.
13. Щупак І.Я. Ксенофобия и толерантность. Уроки Холокоста и гуманизм. Электронное мультимедийное пособие. Дніпропетровськ – К., Центр «Ткума» 2008.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Беркгоф К. Жнива розпачу. Життя і смерть в Україні під нацистською; авторизований переклад з англ. К.: Критика, 2011.
2. Друга світова війна в історичній пам'яті України (За матеріалами Українського інституту національної пам'яті) / упорядники: Л. Герасименко, Р. Пилявець. К. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2010.
3. Єврейська цивілізація: Оксфордський підручник з юдаїки / за ред. М. Гудмена: у 2 т.; пер. з англ. К.: Дух і літера; Дніпропетровськ: Центр «Ткума», 2012.

-
4. Катастрофа і опір українського єврейства (1941–1944): Нариси з історії Голокосту і Опору в Україні. К.: Національна Академія наук України; Інститут політичних і етнонаціональних досліджень, 1999.
 5. Магочій П.-Р. Україна: історія її земель та народів / пер. з англ. Ужгород: Вид-во В. Падяка, 2012.
 6. Магочій П.-Р., Петровський-Штерн Й. Євреї та українці: тисячоліття співіснування. Ужгород: Видавництво В. Падяка, 2016.
 7. Нариси з історії та культури євреїв України. Видання друге. К.: Дух і Літера, 2008.
 8. Поль Д. Знищення українських євреїв за німецької військової адміністрації і в рейхскомісаріаті «Україна». Шоа в Україні. Історія, свідчення, увічнення / за ред. Р. Брендона та В. Лауер; пер. з англ. К.: Дух і літера, 2011. С. 41–112.
 9. Проблеми історії Голокосту: Науковий журнал. Дніпропетровськ: Ткума, 2005–2016. Вип. №№ 1–8; Проблеми історії Голокосту: український вимір. Науковий журнал. Дніпро: Український інститут вивчення Голокосту «Ткума»; ПП «Ліра ЛТД», 2017. Вип. № 9.
 10. Снайдер Т. Криваві землі: Європа між Гітлером та Сталіним: монографія. К.: Грані-Т, 2011.

РЕГУЛЯЦІЯ І ПОЛІТИКИ КУРСУ¹

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. За необхідності заняття можуть проводитися у очно-дистанційній формі, коли частина слухачів, що не можуть в цей день бути присутніми в аудиторії, приєднуються через зом і беруть активну участь у заняттях. Аспіранти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані у формі співбесіди під час планової консультації викладача впродовж двох тижнів після пропуску. Відпрацювання занять може здійснюватися й шляхом виконання індивідуального письмового завдання. Аспіранти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до сесії не допускаються.

Політика академічної доброчесності

Одне з основних завдань навчального процесу – формування нульової толерантності до академічної недоброчесності. Відповідно до чинних правових норм, порушенням норм академічної доброчесності зокрема вважається: плагіат - оприлюднення (частково або повністю) наукових результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства; фабрикація - вигадання даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях; фальсифікація - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень; списування - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання.

З метою формування відповідального ставлення до наукової діяльності та оприлюднення її результатів усі письмові роботи, що виконуються аспірантами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення UniCheck, результати перевірки аналізуються викладачем під час оцінювання роботи. Роботи, в яких виявлено ознаки плагіату або інших форм академічної недоброчесності, до розгляду не приймаються і **відхиляються без права перескладання**. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем. Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело. Приклади оформлення цитувань див. на платформі СЕЗН Moodle ЗНУ: <https://moodle.znu.edu.ua/mod/resource/view.php?id=103857>

Виконавці індивідуальних завдань обов'язково додають до текстів своїх робіт власноруч підписану Декларацію академічної доброчесності (див. посилання у Додатку до силабусу).

Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються в ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим. Рекомендовані бази даних для пошуку джерел: електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>; наукометрична база Scopus: <https://www.scopus.com>; наукометрична база Web of Science: <https://apps.webofknowledge.com>

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних,

¹ Тут зазначається все, що важливо для курсу: наприклад, умови допуску до лабораторій, реактивів і т.д. Викладач сам вирішує, що треба знати студенту для успішного проходження курсу!

перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.

Комунікація

Планове спілкування викладача з аспірантами відбувається згідно розкладу під час аудиторних занять та щотижневих консультацій викладача. За необхідністю воно може відбуватися на платформі Zoom. Базовою платформою для комунікації викладача з аспірантами є платформа Moodle. Важливі повідомлення загального характеру регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу. Для індивідуальних питань використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на запити аспірантів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на платформі Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною, та регулярно перевіряйте папку «Спам». Якщо за технічних причин доступ до Moodle є неможливим або ваше питання потребує термінового розгляду, надішліть електронного листа на пошту або у зазначені меседжери викладача. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище, ім'я та курс.

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Аспіранти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених *Кодексом академічної доброчесності ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих аспірантами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до *Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання аспіранту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається *Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування аспірантів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються *Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється *Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті*: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються *Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ycyfws9v>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: *Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; *Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ. Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції (Воронков В. В., 1 корп., 29 каб., тел. +38 (061) 289-14-18).

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога (061)228-15-84 (щоденно з 9 до 21).

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання

допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ:
<https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п`ятниця з 08.00 до 17.00; субота з 09.00 до 15.00.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): [HTTPS://MOODLE.ZNU.EDU.UA](https://moodle.znu.edu.ua)

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою:
moodle.znu@gmail.com, Савченко Тетяна Володимирівна

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.
Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>.